

HISTORIE ŠKOLY

Počátky zemědělského školství od poloviny 19. století

Počátky zemědělského školství na Rakovnicku jsou spjaty s historií rakovnické reálky. V roce 1851 proběhla školská reforma, jejímž důsledkem bylo jakési propojení reálných škol se vzděláváním technickým a hospodářským. K založení hospodářské školy v Rakovníku přispěli zejména pražský arcibiskup Leopold Chlumčanský a okresní starosta Čeněk Feyerfeil. Oba se nadchli myšlenkou na vybudování školy pro průmyslníky, hospodáře a rolníky. V roce 1864 byl přijat na reálku Antonín Červený, učitel pro výuku hospodářství. Do prvního kurzu se přihlásilo 60 žáků. Toto bylo však provizorní řešení, které nevyhovovalo ani učitelům na reálce, ani rolnictvu, ba ani samotným zakladatelům.

Čeněk Feyerfeil podal nový návrh, a to zřídit zimní hospodářskou školu. Byl to dvouletý obor, ale vyučovalo se pouze od počátku listopadu dokonce března. Pak už rolníci pochopitelně měli spoustu práce na hospodářství.

- Okresní zastupitelstvo se stalo zakladatelem a vydržovatelem zimní hospodářské školy a povolilo na její vydržování počínaje rokem 1884 roční příspěvek 400 zlatých.
- Městské zastupitelstvo v Rakovníku propůjčilo bezplatně potřebné místnosti a zkušební pole.
- Ředitelství Rakovnické spořitelny poskytlo příspěvek 300 zlatých okresní zastupitelstvo v Novém Strašecí 50 zlatých.
- Spolek pro pěstování stromů v Rakovníku propůjčil ovocnou školku.
- Hospodářsko průmyslový spolek pro krajinu rakovnickou slíbil přispívat ročně 50 zlatých a odevzdal škole svoji knihovnu.

Čeněk Feyerfeil stále nebyl spokojen. Poukazoval na nedostatečnost zapůjčených školních místností ve Vysoké ulici a prosazoval stavbu nové vlastní školní budovy. Okresní zastupitelstvo přijalo tento návrh a rozhodlo se, že ponese i část stavebních nákladů, protože žádost o státní subvenci byla zamítnuta.

- Okresní zastupitelstvo schválilo příspěvek 4000 zlatých.
- Rakovnická spořitelna poskytla příspěvek 2000 zlatých
- Okresní zastupitelstvo v Novém Strašecí se připojilo s částkou 200 zlatých
- Okresní hospodářská záložna věnovala 1200 zl.

28. září 1889 byla stavba dokončena podle plánů a rozpočtů Ing. Josefa Brzáka. Slavnostní předání vyvrcholilo banketem a rolnickým plesem za účasti významných hostů. Prvním ředitelem byl jmenován **Jan Tomeš**, odborník zejména v pěstitelství chmele a také vynikající řečník. Těšil se velké vážnosti a jeho přednášky navštěvovali hospodáři a rolníci z celé republiky. Zemřel velmi mladý.

V roce 1892 byla škola přeměněna na celoroční a přejmenována na Rolnickou a chmelařskou školu v Rakovníku. Byla to jediná škola tohoto druhu v celé monarchii. Studium bylo dvouleté, škola získala zemské a státní subvence a čerpala i z fondu arcibiskupa Chlumčanského. Z tohoto fondu bylo hrazeno i stipendium pro chudé rolnické děti. Ředitelem se stal **Bohdan Erben**, který do té doby učil na rolnické škole v Mladé Boleslavi. Byl nejen zemědělským odborníkem, ale publikoval i články o mineralogii, chemii a pedologii. Za jeho vedení byl zřízen školní statek.

Dalším významným ředitelem byl v roce 1900 jmenován **Antonín Mohl**. Byl zakladatelem Českého spolku chmelařského pro Království české, který významným způsobem pomáhal hájit zájmy českých pěstitelů v konkurenci zejména s chmelaři německými. Zavedl postřik chmele proti mšici, svilušce i peronospoře, což znamenalo v té době převratný krok vpřed.

V roce 1923 jmenoval zemský výbor do funkce ředitele **Jaromíra Špačka**. Ten si stanovil jako hlavní cíl povznesení školy. Nechal opravit školní budovu, vybavil kabinety pomůckami, přeorganizoval školní statek založil novou chmelnici a také připouštěcí stanici hřebců. Překypoval elánem a energií, zdokonalil výuku a také zavedl přísnou kázeň. Tvrdil, že práce učitele nekončí ve třídě, nýbrž na poli mezi zemědělci. Snad jediné, co se mu nepodařilo, ač to bylo jeho dalším cílem

– postavit moderní školní internát. Pod jeho vedením stouply několikanásobně výnosy statku a také se zvýšil počet studentů.

Dalším fundovaným ředitelem se stal **Ing. Jan Nešpor**. Zemědělci ho znali díky odborným článkům, kterými přispíval hlavně do Rakovnických novin. V Rakovníku nesetřval dlouho, neboť přijal místo na škole ve Vysokém Mýtě.

Ve funkci ředitele jej v roce 1933 nahradil diplomovaný agronom **A.J. Vít**. Během jeho působení stoupl zájem o studium, takže se nemusely konat podzimní zápisy. V roce 1936 byla škola plně obsazena 55 studenty a stávající školní prostory byly opět nedostačující. Ředitel Vít se marně pokoušel o výstavbu nové školy a školního statku. Během války byla stavba zastavena a on nakonec musel opustit Rakovník, patrně pro neshody s Němci.

Na postu ředitele vystřídal Víta Ing. **Jan Dlabola**, další, kdo toužil dát Rakovníku novou budovu rolnické školy. Ani on neuspěl, tentokrát kvůli složitým poválečným poměrům.

Zemědělské školství v Rakovníku 1958 – 1992

Novodobé dějiny zemědělského školství v Rakovníku se začaly v roce 1958, kdy v Rakovníku byla zřízena rozhodnutím Ministerstva zemědělství a lesního hospodářství **zemědělská technická škola**. Vedením byl pověřen **Ing. Zdeněk Horáček**. Vznik školy byl vyvolán rozvojem zemědělství na rakovnickém okrese a potřebou nových řídicích pracovníků pro zemědělskou velkovýrobu. Název školy se později změnil na Střední zemědělskou technickou školu a posléze na Střední zemědělskou školu a tento název nese škola dosud. Škola se přestěhovala z ulice Dukelských hrdinů do budovy tehdejší Střední ekonomické školy v Pražské ulici, kde sídlí stále.

V 60. letech dochází ke značnému rozvoji školy. Ředitelem školy se od 1.9.1960 stal **Ing. Jaroslav Soukup** a jeho zásluhou se škola velmi rychle rozšiřovala. Ředitel školy zajistil vybudování nového domova mládeže pro školu, modernizaci a rozšíření školního statku a zřízení školní botanické zahrady. Byl si vědom toho, že škola musí mít dobré zázemí. Rozrostl se i pedagogický sbor. Některá z následujících jmen se stala legendami, na něž si určitě vzpomene několik generací. Učitelé Ing. Jansta a Ing. Skuček pracovali v odborných komisích Komenia a tak se plně zapojili do tvorby učebních pomůcek pro zemědělské školy. Řada odborných učitelů – Ing. Březinová, Ing. Kroulík, Ing. Rédl, Ing. Vohralík, Ing. Skuček – byli autory či lektory učebnic pro zemědělské školy. Učitelé pravidelně dopisovali do regionálního tisku, Ing. Richter a prom. biolog Lukáš byli autory úspěšného pedagogického čtení. V této době existovaly na škole různé formy a druhy studia. Základem bylo 4leté denní studium zakončené maturitní zkouškou ve studijním oboru pěstitelstvo-chovatelství. Dále zde bylo 2leté nástavbové studium pro absolventy všeobecně vzdělávací školy. Žáci studovali pouze odborné předměty, ze kterých maturovali a získali tak plnou kvalifikaci pro práci v zemědělském oboru. Bylo také organizováno 3leté studium zakončené maturitní zkouškou pro absolventy zemědělských učilišť, jakož i dálkové studium pro funkcionáře zemědělských závodů, kde si formou denního studia doplňovali vzdělání techničtí pracovníci ze zemědělských družstev a státních statků.

Pojetí studia doznalo určitých změn, tak jak se měnila zemědělská výroba a její potřeby. Vzhledem k tomu došlo v 70. letech k rozdělení na dva studijní obory a to na obor pěstitelství a obor chovatelství. Učební plán studia obsahoval předměty všeobecně vzdělávací a odborné.

Velká pozornost byla věnována po celou dobu studia žáků předmětu praxe. V 1. a 2. ročníku studia to byla učební praxe zařazená do týdenního rozvrhu hodin v počtu 2 – 3 hodiny týdně. Ve 3. ročníku pak to byla bloková učební praxe, která probíhala většinou v celotýdenním cyklu. Navazovala na učební praxi v 1. a 2. ročníku. Ve 4. ročníku pak probíhala i praxe provozní, zaměřená na získávání organizačních a řídicích dovedností a schopností. Po celou dobu studia žáci také absolvovali individuální praxi, a to v každém pololetí 1 týden. Také existovala prázdninová praxe, která se uskutečňovala v měsíci červenci nebo srpnu. Žáci zde získávali dovednosti při sklizni píce, obilovin a chmele. Proto také teoretické vyučování končilo v polovině měsíce června. Maturitní zkoušky doznaly v tomto období také určitých změn, tak jak se měnil učební plán studia.

Písemná maturitní zkouška se konala z českého a ruského jazyka, ústní zkouška z praxe, českého a ruského jazyka a ze stanovených odborných předmětů.

Se vznikem zemědělské technické školy byla také zřízena autoškola, která zajišťovala výuku a výcvik k získávání řidičského oprávnění pro žáky. Po úspěšném složení zkoušek na konci 2. ročníku žáci získali řidičské oprávnění na traktor, ve 3. či 4. ročníku pak případně na motocykl a osobní automobil. Po určitou dobu žáci měli možnost získat oprávnění i na nákladní automobil, a to ve spolupráci s Autoškolou v Rakovníku.

Další osobností, jejíž celoživotní práce je spjata se zemědělskou školou, je **Ing. Miloslav Skuček**, vynikající učitel matematiky a jeden z nejobětavějších pedagogů, kteří kdy na škole působili. Vystřídal na postu ředitele Soukupa v roce 1983.

Krátce po revoluci v roce 1992 byl jmenován ředitelem **Ing. Ladislav Pazák**. Opět došlo ke sloučení dvou studijních oborů v jeden, a to v Agropodnikání. V důsledku toho se přepracovaly učební plány i osnovy. Větší pravomoc je dána ředitelům škol i učitelům jednotlivých předmětů. Během 90. let také opustili brány školy první maturanti oboru Ekologie a ochrana krajiny.

Po roce 2000 se zemědělskému školství obecně příliš nedaří. Základní školy opouštějí „slabé ročníky“ a školy se usilovně snaží, aby si budoucí středoškoláci zvolili právě tu jejich. Vedení školy spolu s ostatními zaměstnanci pevně věří, že zemědělská škola má své opodstatnění v nabídce středních škol a jsou přesvědčeni, že škola dokáže nabídnout žákům kvalitní vzdělání tak, jak to činila v minulosti.

Víte,že ...

.....původní budova zimní hospodářské školy stojí na pozemku naproti Panskému mlýnu na tehdejším Karlovarském předměstí (později budova zvláštní školy)

.....první kámen na stavbu školy byl přivezen z Panošího újezdu na 13 vozech

.....již tehdy se konalo výběrové řízení na zakázku pro stavbu nové školní budovy. Do „konkursu“ se přihlásily tři firmy

.....od počátku bylo studium bezplatné...(učebnice bylo samozřejmě potřeba si zakoupit)

.....odborné předměty, kterým se vyučovalo byly:

pěstování hospodářských rostlin

chov hospodářského zvířectva

nauka o správě selských statků

hospodářské písemnictví a účetnictví

zahradnictví

lesnictví a lukařství

zvěrolékařství

kování kopyt

stavitelství

praktické měřičtví a rukodělné práce

.....závěrečné zkoušky byly veřejné ...

.....nově vzniknuvší statek (v ul. Čs.legií) měl povinnost vydržovat alespoň tři plemenné býky pro potřeby obce (siemenské plemeno)

.....ve stanovách školy bylo psáno, že škola bude poskytovat jinochům onu míru teoretického i praktického vzdělání jakož i zušlechťovat v každé příčině povahy žactva

.....patrně nejznámějším žákem školy byl Zdeněk Štěpánek (herec ND) a to v letech 1910-1912

.....první dívky studovaly na škole až během 2.světové války, docházely jen jedenkrát týdně

.....první školní internát sídlil v bývalém hotelu U Nádraží (budova školského úřadu)

.....nejkratší dobu řediteloval Jiří Carda ze zem. školy v Mělníku, který po šesti týdnech odešel na vlastní žádost

.....ve školním řádu stálo:

Ku návštěvě veřejných zábav a divadla jest vždy zvláštního dovolení od ředitelství třeba, návštěva hostinců a kouření se zakazuje, v létě nejdéle ve 21 hodin a v zimě v18 hodin musí žák doma být.